

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

GENERÁLNY SEKRETARIÁT

29. 06. 2007

7215/07

V Bruseli 29 VI 2007

SG-Greffe(2007)D/ 204200

STÁLE ZASTÚPENIE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
PRI EURÓPSKEJ ÚNII
Avenue de Cortenberg, 79
B - 1040 BRUSEL

Vec: Výzva – Porušenie č. 2006/4717

Generálny sekretariát Vám týmto zasiela list Komisie vo vyššie uvedenej veci a žiada Vás, aby ste ho odovzdali pánovi ministrovi zahraničných vecí.

Za generálnu tajomníčku,

Karl VON KEMPIS

Prílohy: K(2007) 2809

SK

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

V Bruseli 27/06/2007
2006/4717
K(2007) 2809

Vážený pán,

Dovoľte mi upriamiť Vašu pozornosť na uplatňovanie smernice 79/409/EHS o ochrane voľne žijúceho vtáctva v znení zmien a doplnení a smernice 92/43/EHS o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín v znení zmien a doplnení, a to so zreteľom na lesohospodárske činnosti vo Vysokých Tatrách a Nízkych Tatrách a na možnosť, že tieto činnosti majú vplyv na chránené územia podľa uvedených smerníc.

I. Rozhodné právo

Podľa článku 2 aktu týkajúceho sa podmienok pristúpenia Českej republiky, Estónskej republiky, Cyperskej republiky, Lotyšskej republiky, Litovskej republiky, Maďarskej republiky, Maltskej republiky, Poľskej republiky, Slovinskej republiky a Slovenskej republiky a úprav zmlúv, na ktorých je založená Európska únia, ustanovenia pôvodných zmlúv a aktov prijatých príslušnými orgánmi a Európskou centrálnou bankou pred pristúpením sú pre nové členské štáty záväzné a odo dňa pristúpenia sa uplatňujú v týchto štátoch za podmienok stanovených v týchto zmluvách a v tomto akte.

1. Príslušné ustanovenia právnych predpisov Spoločenstva

Smernica Rady 79/409/EHS z 2. apríla 1979 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (ďalej len „smernica o vtákoch“)¹

Článok 4

¹ Ú. v. ES L 103, 25.4.1979, s. 1-18.

J.E.pán Ján KUBIŠ
minister zahraničných vecí SR
Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky
Hlboká cesta 2
SK-833 36 Bratislava

Commission européenne, B-1049 Bruxelles – Belgique
Europese Commissie, B-1049 Brussel – België
Telefón: 00-32-(0)2-299.11.11.

1. Druhy uvedené v prílohe 1 sú predmetom zvláštnych opatrení týkajúcich sa ochrany ich biotopov, aby sa zabezpečilo ich prežitie a rozmnožovanie v areáli ich rozšírenia ...

Členské štáty klasifikujú najmä podľa počtu a veľkosti najvhodnejšie územia ako osobitne chránené územia na zachovanie týchto druhov, berúc do úvahy požiadavky na ich ochranu v geografických oblastiach mora a pevniny, kde platí táto smernica.

2. Členské štáty prijímajú podobné opatrenia pre pravidelne sa vyskytujúce sťahovavé druhy, ktoré nie sú uvedené v prílohe 1, berúc do úvahy potrebu ich ochrany v geografických oblastiach mora a pevniny, kde platí táto smernica, čo sa týka oblastí ich hniezdenia, preperovania a zimovania a miest odpočinku na ich migračných trasách. Členské štáty venujú na tento účel osobitnú pozornosť ochrane mokradí, a najmä mokradí medzinárodného významu.

3. Členské štáty zašlú Komisii všetky relevantné informácie, aby mohla vyvinúť náležitú iniciatívu so zreteľom na koordináciu nevyhnutnú na zabezpečenie toho, aby oblasti uvedené v odsekoch 1 a 2 tvorili súvislý celok, ktorý spĺňa požiadavky ochrany týchto druhov v geografických oblastiach mora a pevniny, kde platí táto smernica.

4. Čo sa týka ochrany oblastí uvedených vyššie v odsekoch 1 a 2, členské štáty podniknú náležité kroky na zabránenie znečistenia alebo poškodzovania biotopov alebo akýchkoľvek rušivých vplyvov pôsobiacich na vtáctvo, pokiaľ by boli vážne vzhľadom na ciele tohto článku. Členské štáty sa takisto budú snažiť zabrániť znečisteniu alebo poškodzovaniu biotopov mimo týchto chránených území.

Článok 5 písm. d)

Bez toho, aby boli dotknuté články 7 a 9, členské štáty prijímajú opatrenia nevyhnutné na vytvorenie všeobecného systému ochrany všetkých druhov vtáctva uvedených v článku 1 zakazujúce najmä: úmyselné rušenie týchto vtákov najmä počas obdobia hniezdenia a odchovu mláďat, pokiaľ by rušenie bolo značné vzhľadom na ciele tejto smernice;

Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (ďalej len „smernica o biotopoch“)²

Článok 6

2. Členské štáty podniknú primerané kroky, aby sa na osobitne chránených územiach predišlo poškodeniu prirodzených biotopov a biotopov druhov, ako aj rušeniu druhov, pre ktoré boli územia označené za chránené, pokiaľ by takéto rušenie bolo podstatné vo vzťahu k cieľom tejto smernice.

3. Akýkoľvek plán alebo projekt, ktorý priamo nesúvisí so správou lokality alebo nie je potrebný pre ňu, ale môže pravdepodobne významne ovplyvniť túto lokalitu, či už samostatne, alebo v spojení s inými plánmi alebo projektmi, podlieha zodpovedajúcemu posúdeniu jeho dosahov na danú lokalitu z hľadiska cieľov ochrany tejto lokality. S prihliadnutím na výsledky posúdenia dosahov na lokalitu a s výhradou ustanovení odseku

² Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7-50.

4 príslušné vnútroštátne orgány súhlasia s plánom alebo projektom iba vtedy, keď sa uistia, že nepriaznivo neovplyvní integritu príslušnej lokality, a prípadne vtedy, keď získajú stanovisko širokej verejnosti.

Článok 7

Záväzky vyplývajúce z článku 6 ods. 2, 3 a 4 tejto smernice nahrádzajú akékoľvek záväzky vyplývajúce z prvej vety článku 4 ods. 4 smernice 79/409/EHS, pokiaľ ide o územia klasifikované podľa článku 4 ods. 1 alebo podobne uznané podľa článku 4 ods. 2 uvedenej smernice, a to odo dňa vykonávania tejto smernice alebo označenia alebo uznania členským štátom podľa smernice 79/409/EHS, ak je tento druhý dátum neskorší.

Článok 12 ods. 1

Členské štáty prijímajú potrebné opatrenia na vytvorenie systému prísnej ochrany živočíšnych druhov uvedených v prílohe IV písm. a) v prostredí ich prirodzeného pohybu a zakázu:

...

b) úmyselné rušenie týchto druhov najmä počas obdobia párenia, odchovu mláďat, hibernácie a sťahovania;

...

d) poškodzovanie alebo ničenie miest na párenie alebo miest na oddych.

2. Príslušná judikatúra:

Vec C-117/03 Dragaggi

„Článok 4 ods. 5 smernice Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín sa musí vykladať v tom zmysle, že ochranné opatrenia stanovené v článku 6 ods. 2, ods. 3 a ods. 4 smernice sa týkajú len lokalít, ktoré sú, v súlade s článkom 4 ods. 2 tretieho pododseku smernice, na zozname lokalít vybraných ako lokality európskeho významu prijatou Komisiou Európskych spoločenstiev v súlade s postupom stanoveným v článku 21 tejto smernice.

Čo sa týka lokalít prichádzajúcich do úvahy ako lokality európskeho významu, uvádzaných v národných zoznamoch predkladaných Komisii, a najmä lokalít, kde sa vyskytujú prioritné typy prirodzených biotopov alebo prioritné druhy, sa v zmysle smernice 92/43 od členských štátov vyžaduje, aby prijali ochranné opatrenia, ktoré sú z hľadiska cieľa smernice týkajúceho sa ochrany vhodné na zabezpečenie relevantného ekologického záujmu, aký tieto lokality majú na vnútroštátnej úrovni.“

Vec C-244/05 Bund Naturschutz

„Režim primeranej ochrany uplatniteľný na lokality uvedené v národnom zozname zaslanom Komisii Európskych spoločenstiev v zmysle článku 4 ods. 2 smernice Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov

a rastlín vyžaduje, aby členské štáty nepovolili zásahy, pri ktorých existuje riziko, že vážne ohrozia ekologické vlastnosti týchto lokalít.

Členské štáty musia, v súlade s ustanoveniami vnútroštátneho práva, prijať všetky opatrenia potrebné na to, aby sa zabránilo zásahom, pri ktorých existuje riziko, že vážne ohrozia ekologické vlastnosti lokalít uvedených v národnom zozname zaslanom Komisii Európskych spoločností. Je úlohou vnútroštátneho sudcu, aby posúdil, či ide o takýto prípad.“

Vec C-127/02 Waddenzee, presnejšie § 23, § 24, § 26 o zdôvodnení rozsudku a bod 4 rozhodnutia Súdneho dvora:

„23. Smernica o biotopoch nevymedzuje pojmy „plán“ a „projekt“.

24. Oproti tomu v šiestom úvodnom ustanovení smernice Rady 85/337/EHS z 27. júna 1985 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (Ú. v. ES L 175, s. 40) sa uvádza, že povolenie projektov, ktoré budú mať pravdepodobne významné vplyvy na životné prostredie, by sa malo udeliť len po predchádzajúcom posúdení pravdepodobných významných vplyvov týchto projektov na životné prostredie, a pojem „projekt“ sa v článku 1 ods. 2 vymedzuje takto:

- realizácia stavieb alebo iných zariadení, alebo plánov,
- iné zásahy do prírodného prostredia a krajiny, vrátane ťažby nerastných surovín.

26. Toto vymedzenie pojmu „projekt“ je dôležité pre vymedzenie pojmu plán alebo projekt v zmysle smernice o biotopoch, ktorá má, ako je zrejmé z prv uvedeného, rovnako ako smernica 85/337, zabrániť, aby činnosti, ktoré by mohli poškodiť životné prostredie, boli povolené bez predbežného preskúmania ich vplyvov na životné prostredie.“

4. Podľa článku 6 ods. 3 smernice 92/43 primerané posúdenie dosahu plánu alebo projektu na dotknutú lokalitu predpokladá, že pred jeho schválením sa musia so zreteľom na využitie najlepších vedeckých poznatkov v predmetnej oblasti zistiť všetky aspekty daného plánu alebo projektu, ktoré môžu samostatne alebo v spojení s inými plánmi alebo projektmi ovplyvniť ciele ochrany danej lokality. Príslušné vnútroštátne orgány s prihliadnutím na primerané posúdenie vplyvov mechanického lovu srdcoviek na dotknutú lokalitu z hľadiska cieľov jej ochrany povolia túto činnosť iba pod podmienkou, že nadobudnú istotu, že táto činnosť nebude mať škodlivé účinky na integritu tejto lokality. Tak je to aj v prípade, ak z vedeckého hľadiska neexistuje dôvodná pochybnosť o tom, že nedôjde k takýmto účinkom.“

Vec C-117/00 Komisia proti Írsku, presnejšie § 26

„Podľa 6 ods. 2 smernice o biotopoch, podobne ako podľa prvej vety článku 4 ods. 4 o ochrane voľne žijúceho vtáctva, členské štáty sú povinné podniknúť primerané kroky, aby sa v osobitne chránených územiach (OCHÚ), klasifikovaných na základe článku 4 ods. 1, zabránilo, inter alia, poškodzovaniu biotopov (pozri Rozsudok ESD z 25. 11. 1999 vo veci C-96/98 Komisia proti Francúzsku, Zb. rozh. ESD, s. I-8531, odsek 35).“

II. Opis území

Slovenská republika zaslala listom z 28. apríla 2004 (Ref. 4179/2004/BESM1) Komisii národný zoznam osobitne chránených území (CHVÚ) a národný zoznam navrhovaných území európskeho významu (nÚEV). Tieto zoznamy obsahujú okrem iných aj CHVÚ

Tatry (SKCHVU030) a CHVÚ Nízke Tatry (SKCHUV018), nÚEV Tatry (SKUEV0307), nÚEV Ďumbierske Nízke Tatry (SKUEV0302) a nÚEV Kraľovohoľské Nízke Tatry (SKUEV0310).

A. Vysoké Tatry

CHVÚ Tatry (SKCHVU030)

- Celková plocha: 54 717 ha.
- Na tomto území sa vyskytujú tieto vtáky uvedené v prílohe I: *Aegolius funereus*, *Aquila chrysaetos*, *Aquila pomarina*, *Bonasa bonasia*, *Caprimulgus europaeus*, *Ciconia nigra*, *Dryocopus martius*, *Falco peregrinus*, *Glaucidium passerinum*, *Picoides tridactylus*, *Tetrao urogallus*. Pravidelne sa vyskytujúce sťahovavé vtáky: *Lanius excubitor*, *Tetrao tetrix*.

nÚEV Tatry (SKUEV0307)

- Celková plocha: 61 735 ha.
- Chránené biotopy: stojatá voda: 3130, 3160; tečúca voda: 3220, horské vodné toky a bylinné porasty: 4060, 4070(*), 4080; prirodzené travinno-bylinné biotopy: 6150, 6170, 6230(*), 6430, 6510, 6520; horské rašeliniská (vrchoviská), močiare a slatiny: 7110(*), 7140, 7230; skalné biotopy a jaskyne: 8110, 8120, 8160(*), 8210, 8220, 8310; lesy: 9110, 9130, 9140, 9150, 9180(*), 91D0(*), 91Q0, 9410, 9420.
- Chránené druhy: cicavce: *Barbastella barbastellus*, *Myotis bechsteini*, *Lutra lutra*, *Lynx lynx*, *Myotis bechsteini*, *Rhinolophus hipposideros*, *Ursus arctos*(*); obojživelníky: *Bombina variegata*, *Triturus cristatus*, ryby: *Lampetra planeri*; rastliny: *Cypripedium calceolus*, *Mannia triandra*, *Tortella rigens*.

B. Nízke Tatry

CHVÚ Nízke Tatry (SKCHUV018)

- Celková plocha: 96 951 ha.
- Vtáky z prílohy I vyskytujúce sa na tomto území: *Aegolius funereus*, *Aquila chrysaetos*, *Aquila pomarina*, *Bonasa bonasia*, *Bubo bubo*, *Caprimulgus europaeus*, *Ciconia nigra*, *Dendrocopos leucotos*, *Dryocopus martius*, *Ficedula albicollis*, *Ficedula parva*, *Glaucidium passerinum*, *Pernis apivorus*, *Picoides tridactylus*, *Picus canus*, *Tetrao urogallus*.
- Pravidelne sa vyskytujúce sťahovavé vtáky: *Coturnix coturnix*, *Lanius excubitor*, *Muscicapa striata*, *Phoenicurus phoenicurus*, *Tetrao tetrix*.

nÚEV Ďumbierske Nízke Tatry (SKUEV0302)

- Celková plocha: 46 583 ha.
- Chránené biotopy: horské vodné toky a bylinné porasty: 4060, 4070(*); prirodzené travinno-bylinné biotopy: 6150, 6170, 6210, 6430, 6510; horské rašeliniská (vrchoviská), močiare a slatiny: 7110(*), 7140, 7230; skalné biotopy a jaskyne: 8110, 8120, 8210, 8220, 8310; lesy: 9110, 9130, 9140, 9150, 9180(*), 91D0(*), 91E0(*), 91Q0, 9410.
- Chránené druhy: cicavce: *Lutra lutra*, *Lynx lynx*, *Myotis bechsteini*, *Myotis dasycneme*, *Myotis myotis*, *Rhinolophus hipposideros*, *Ursus arctos*(*), *Barbastella barbastellus*, *Canis lupus*(*); obojživelníky: *Bombina variegata*; ryby: *Cottus gobio*; bezstavovce: *Cucujus cinnaberinus*, *Lucanus cervus*, *Lycaena dispar*, *Rosalia*

alpina(*), Callimorpha quadripunctaria(*); rastliny: Cypripedium calceolus, Mannia triandra.

nÚEV Kráľovohoľské Nízke Tatry (SKUEV0310)

- Celková plocha: 35 513 ha.
- Chránené biotopy: horské vodné toky a bylinné porasty: 4060, 4070(*); prirodzené travinno-bylinné biotopy: 6150, 6430, 6510; horské rašeliniská (vrchoviská), močiare a slatiny: 7140, 7230; skalné biotopy a jaskyne: 8110, 8220, 8310; lesy: 9110, 9130, 9140, 9150, 9180(*), 91D0(*), 91E0(*), 91Q0, 9410.
- Chránené druhy: cicavce: Barbastella barbastellus, Canis lupus(*), Lutra lutra, Lynx lynx, Myotis bechsteini, Myotis dasycneme, Myotis myotis, Rhinolophus hipposideros, Spermophilus citellus, Ursus arctos(*); obojživelníky: Bombina variegata; ryby: Cottus gobio; bezstavovce: Boros schneideri, Cucujus cinnaberinus, Rosalia alpina(*), Vertigo geyeri; rastliny: Buxbaumia viridis, Ligularia sibirica

III. Vývoj

Slovensko zažilo 19. novembra 2004 v severnej časti krajiny veľkú veternú kalamitu. Dva národné parky, Vysoké Tatry a Nízke Tatry, do ktorých patria uvedené CHVÚ a nÚEV, boli touto veternou kalamitou ťažko zasiahnuté. Na odstránenie spadnutých stromov sa začali vykonávať lesohospodárske činnosti.

Komisia dostala dve sťažnosti týkajúce sa odstraňovania spadnutých stromov v chránených oblastiach: sťažnosť v súvislosti s Vysokými Tatrami bola podaná 12. júla 2006 a sťažnosť v súvislosti s Nízkymi Tatrami bola podaná 27. júla 2006. Tieto sťažnosti boli zaevidované pod číslom 2006/4717. V súvislosti s objasnením situácie Komisia poslala Slovensku list z 12. septembra 2006 (Ref. ENV A2/JRT D(2006)17477). Slovenská republika odpovedala listom č. 9829/2006/BESM1 s dátumom 19. decembra 2006, pričom poskytla príslušné informácie, ktoré pripravili ministerstvo pôdohospodárstva a ministerstvo životného prostredia.

Slovensko sa domnieva, že veterná kalamita nebude mať dlhodobý nepriaznivý vplyv na biotopy a druhy chránené podľa smernice o vtácoch a smernice o biotopoch, aj keď sú priamo zasiahnuté, a druhy a biotopy sa obnovia prirodzeným spôsobom.

Podľa vyjadrenia uvedeného v liste slovenskej vlády nebol žiaden plán alebo projekt na odstraňovanie následkov kalamity podrobený procesu posúdenia podľa článku 6 ods. 3 smernice o biotopoch, pretože bolo potrebné urýchlene konať. Zodpovedné orgány Slovenskej republiky preto vypracovali návrh „diferencovaného prístupu“ k lesohospodárskej správe, pričom vyznačili tri rôzne zóny:

1. zóny s bezzásahovým režimom, ponechané na prirodzený vývoj, čo by chránilo väčšinu doteraz nedotknutých oblastí panenskej prírody, vrátane biotopov citlivých druhov (napr. medveď, rys);
2. zóny, v ktorých sa budú používať svojou povahou citlivé lesnícke technológie; a
3. zóny, v ktorých sa budú používať klasické lesnícke technológie.

Týmto prístupom sa malo zabezpečiť, že odstraňovanie spadnutých stromov nebude mať významný vplyv na chránené biotopy a druhy. Jedným z dôvodov diferencovaného prístupu bolo, že chránené živočíšne druhy žijúce v dotknutých územiach sú citlivé na vyrušovanie a je dôležité udržať pre ne oblasti panenskej prírody.

A. Vysoké Tatry

Podľa listu slovenských orgánov z 19. decembra 2006, v CHVÚ Tatry 728,6 ha (1,3 % z celkovej plochy) a v nÚEV Tatry 4 054,3 ha (6,6 % celkovej plochy) boli zasiahnuté veternou kalamitou. Lesníci nie vždy dodržiavali diferencovaný prístup a inšpektorát životného prostredia preskúmava 9 prípadov údajného porušenia právnych predpisov územiach Natura 2000 v súvislosti s odstraňovaním drevnej hmoty. Slovenské orgány potvrdili porušenie právnych predpisov v dvoch prípadoch a preskúvanie prípadu uvedeného pod bodom 2 prílohy 9 k listu zo Slovenska práve prebiehalo. Komisia preto vyzýva Slovenskú republiku, aby poskytla informácie o záveroch a následných krokoch vyšetrovania vykonávaného inšpektorátom životného prostredia vo veci porušenia právnych predpisov, o uplatnených sankciách a prijatých opatreniach na zmiernenie rizík.

V apríli 2007 bola prijatá informácia, dokumentovaná rozhodnutím z 5. apríla 2007 (Ref. 2007/938/20) vydaný Lesným úradom v Poprade, ktorá sa týkala toho, že v Tichej doline a Kôprovej doline (súčasť CHVÚ Tatry aj nÚEV Tatry), t. j. v územiach, ktoré boli podľa listu od Slovenskej republiky navrhnuté ako zóny s **bezzásahovým režimom**, prebiehajú lesohospodárske činnosti. Rozhodnutie povoľuje okrem iného odstraňovanie stromov, ktoré sú postihnuté kôrovcom, a vykonávať preventívne opatrenia, vrátane vytvárania koridorov medzi stromami, aby zabránili šíreniu kôrovca.

V tejto oblasti sa vyskytuje najmenej 7 vtákov uvedených v prílohe 1 k smernici o vtákoch (*Aegolius funereus*, *Aquila chrysaetos*, *Bonasa bonasia*, *Dryocopus martius*, *Glaucidium passerinum*, *Picoides tridactylus*, *Tetrao urogallus*). Našlo sa tu hniezdo *Aquila chrysaetos*, čo je potvrdené listom Slovenskej vlády. Je veľmi pravdepodobné, že vtáky v uvedenom období hniezdili a lesohospodárske činnosti ich mohli vyrušovať. Vyrušovanie sa týka všetkých vtákov v tejto oblasti. Niektoré z uvedených druhov, t. j. *Dryocopus martius*, *Picoides tridactylus*, potrebujú odumreté drevo na hniezdenie a získavanie potravy, čo bolo v odpovedi Slovenskej republiky uvedené ako argument na to, aby Tichá dolina a Kôprová dolina boli ponechané ako zóny s bezzásahovým režimom.

To isté sa týka živočíšnych druhov podľa prílohy k smernici 92/43, ktoré by mohli byť lesohospodárskymi činnosťami vyrušované. Tieto lokality sú pre ochranu lesných biotopov veľmi dôležité. Podľa zaevidovanej sťažnosti sú Tichá dolina a Kôprová dolina najlepším miestom pre *Ursus arctos*(*) na Slovensku (žije tu 40 kusov populácie). Prítomnosť tohto prioritného druhu, ako aj ostatných druhov chránených na základe smernice o biotopoch, je potvrdená v liste od Slovenskej vlády.

Zónovanie uvedené v kapitole III vedie k záveru, že slovenské orgány uznávajú skutočnosť, že lesohospodárskymi činnosťami v chránených oblastiach postihnutých veternou kalamitou by sa mohli poškodiť biotopy a vyrušovať druhy, pre ktoré boli tieto oblasti klasifikované, a preto sa po veternej kalamite, ktorá bola novembri 2004, tieto citlivé oblasti zaradili do zóny s bezzásahovým režimom. Je zrejmé, že lesohospodárske činnosti z apríla 2007, ktoré sa svojou povahou podobajú činnostiam po veternej kalamite v novembri 2004 a ktoré nemožno dávať do súvislosti s veternou kalamitou, ku ktorej došlo v novembri 2004, by mohli mať na tieto územia rovnaké nepriaznivé účinky. Lesohospodárske práce boli napriek tomu povolené a vykonávali sa v týchto citlivých oblastiach CHVÚ a nÚEV.

V liste od slovenskej vlády sa uvádza, že cieľom projektu po kalamite bolo navrhnuť opatrenia, ktorými sa minimalizuje riziko premnoženia podkôrneho hmyzu v porastoch rozvrátených kalamitou, ako aj v okolitých porastoch. Opatrenia sa diferencovali podľa stupňov ochrany prírody danej lokality. Lokality v piatom stupni ochrany boli ponechané bez akéhokoľvek zásahu a najintenzívnejšie opatrenia boli prijaté v treťom stupni

ochrany. Lokality Tichá dolina a Kôprová dolina, súčasťou CHVÚ, boli po veternej kalamite navrhnuté ako zóny s bezzásahovým režimom.

Lesné hospodárstvo, spolu s cestovným ruchom, sú podľa publikácie „Významné vtáčie územia. Územia významné z pohľadu Európskej únie“³ hlavné ohrozenia pre CHVÚ Tatry. Odlesňovanie by podľa tejto publikácie zapríčinilo stratu biotopov v tomto CHVÚ. Podľa tej istej publikácie sa odporúča ponechať kalamitné plochy na prirodzenú sukcesiu a staré lesné porasty ako biotopy pre chránené druhy; lesná ťažba by sa mala vylúčiť vo všetkých biotopoch *Tetrao urogallus*. Slovenská vláda nepriamo potvrdzuje tieto odporúčania vyjadreniami uvedenými v prílohe 7 k svojmu listu.

Posudok Komisie so zreteľom na CHVÚ Tatry:

V tomto CHVÚ v apríli 2007 prebiehala lesohospodárska činnosť. Povinnosť podľa článku 6 ods. 2 smernice 92/43 je pre uvedené územie platná odo dňa pristúpenia Slovenskej republiky k Európskej únii, t.j. od 1. mája 2004. V článku 6 ods. 2 smernice o biotopoch v spojení s článkom 7 tejto smernice sa od členských štátov požaduje podniknúť zodpovedajúce kroky, aby sa v osobitne chránených územiach predišlo poškodeniu biotopov a podstatnému vyrušovaniu živočíšnych druhov, pre ktoré sú tieto územia určené (vec C-117/00, § 26, Komisia proti Írsku).

Je zrejmé, že článok 6 ods. 2 nedovoľuje členským štátom zámerne zničiť časť biotopu osobitne chráneného územia. Článkom 6 ods. 2 smernice 92/43 sa členským štátom ukladá stála povinnosť zabrániť poškodzovaniu biotopov a vyrušovaniu ich druhov. Komisia zastáva stanovisko, že slovenské orgány mohli lesohospodárskymi činnosťami vykonávanými v apríli 2007 poškodiť vlastnosti oblasti chránenej podľa článku 6 ods. 2 smernice 92/43 a mohli spôsobiť vyrušovanie druhov, pre ktoré bola táto oblasť vyčlenená.

Komisia vychádza z toho, že na lesohospodárske činnosti v chránených oblastiach sa vzťahuje pôsobnosť definície „projekt“ v znení definície uvedenej v druhej zarážke článku 1 ods. 2 smernice 85/337 (pozri vec C-127/02, Waddenzee, § 23, § 24, § 26). Keďže projekt sa uskutočňuje v rámci osobitne chránenej oblasti, platia povinnosti vyplývajúce zo smernice o vtácoch, vrátane článku 6 ods. 2, 3 a 4 smernice o biotopoch. Podľa článku 6 ods. 3 smernice o biotopoch, v znení výkladu vo veci Waddenzee, každý plán alebo projekt, ktorý s daným územím priamo nesúvisí alebo nie je pre starostlivosť oň nevyhnutný, podlieha zodpovedajúcemu posúdeniu jeho dôsledkov na toto územie z hľadiska cieľov jeho ochrany, pokiaľ na základe objektívnych skutočností nemožno vylúčiť, že môže mať na toto územie významný vplyv, a to buď samostatne, alebo v spojení s inými plánmi alebo projektmi. Príslušné vnútroštátne orgány, s prihliadnutím na závery zodpovedajúceho posúdenia dôsledkov projektu na dotknuté územie, z hľadiska cieľov jeho ochrany, majú povoliť takúto činnosť iba pod podmienkou, že nadobudli istotu, že táto činnosť nebude mať škodlivé účinky na integritu tohto územia. Tak je to aj v prípade, ak z odborného hľadiska neexistuje dôvodná pochybnosť o tom, že nedôjde k takýmto účinkom.

³ Rybanič R., Šutiaková T., Benko Š., (eds.) 2004: Významné vtáčie územia. Územia významné z pohľadu Európskej únie, Spoločnosť na ochranu vtáctva na Slovensku, Bratislava 2004 (spoločnosť je partnerom Birdlife International)

Komisii sa javí, že slovenské orgány pripustili možnosť nepriaznivých účinkov lesohospodárskych činností po veternej kalamite na uvedené územie. Lesohospodárske činnosti, ktoré sa vykonávali v apríli 2007, majú rovnakú povahu ako činnosti vykonávané po veternej kalamite. Tentoraz sa vykonávali v oblastiach citlivých z hľadiska ochrany a je zjavné, že ochrana lokality a jej druhov sa nebrala do úvahy.

Preventívne opatrenia proti podkôrnemu hmyzu sa prijali už po veternej kalamite, ku ktorej došlo v novembri 2004, ale opatrenia boli diferencované a na najcitlivejšie oblasti, t. j. vrátane Tichej doliny a Kôprovej doliny, sa nevzťahovali. V prílohe 7 k listu od slovenskej vlády sa tvrdí, že tie oblasti, v ktorých je cieľom ochrana prirodzených procesov, sa vzhľadom na chránené druhy majú ponechať bez zásahu. V prílohe 7 k tomuto listu sa uvádza: „Ponechaním kalamitného dreva na prirodzený vývoj v tejto časti kalamitou postihnutého územia je možné očakávať zvýšenie početnosti všetkých vymenovaných vtáčích druhov v predmetnej oblasti.“ Preto možno urobiť záver, že prirodzené procesy sú dôležité pre tieto oblasti a druhy v nich chránené a že preventívne opatrenia proti prirodzenému vývoju priamo nesúvisia alebo so starostlivosťou o tieto oblasti alebo nie sú nevyhnutné pre ňu nevyhnutné. Preto sa javí, že podľa článku 6 ods. 3 smernice o biotopoch by tento projekt mal podliehať zodpovedajúcemu posúdeniu jeho dôsledkov na danú lokalitu z hľadiska cieľov ochrany tohto územia.

Slovenská vláda vo svojom liste uvádza, že po kalamite sa z dôvodu časových obmedzení posudzovania podľa článku 6 ods. 3 nevykonali. Je zrejmé, že veternou kalamitou, ku ktorej došlo v novembri 2004, sotva možno lesohospodárske činnosti prebiehajúce o viac ako 2 roky po nej ospravedlniť ako „potrebu urýchlene konať“. Nie je dôvod pokladať lesohospodárske činnosti vykonávané v apríli 2007 za činnosti súvisiace so starostlivosťou o dané územie po veternej kalamite alebo potrebné pre starostlivosť oň.

Komisia berie na vedomie „Štúdiu posúdenia vplyvu navrhovanej činnosti na priaznivý stav predmetu ochrany – NPR Tichá a Kôprová dolina“ pripravenú Štátnou ochranou prírody (ŠOP) v januári 2007. V tejto štúdii sa neberie do úvahy ochrana voľne žijúcich zvierat a vtákov. Komisia by chcela poznamenať, že na účely článku 6 ods. 3 nie je skutočnosť vykonávania posudzovania sama osebe dostatočná. Posúdenie je potrebné vykonať riadne a z hľadiska cieľov danej smernice (vec C-127/02, Waddenzee).

Komisia preto usudzuje, že slovenská vláda nevykonala podľa článku 6 ods. 3 smernice o biotopoch riadne posúdenie projektu lesohospodárskych činností vykonávaných v apríli 2007.

V tomto CHVÚ sa nachádza najmenej 7 druhov z prílohy I smernice o vtákoch. V prílohe 7 k listu slovenskej vlády sa uvádza: „Pre druh *Aquila chrysaetos*, ktorý je mimoriadne citlivý na vyrušovanie, je plocha bez zásahu – cca 250 ha – veľmi dôležitá. V blízkosti kalamity (NPR Tichá dolina) sa nachádza hniezdo, ktoré bolo aj v tomto roku obsadené hniezdnym párom orla skalného.“ Činnosťami, ktoré sa v tejto oblasti vykonávali v apríli 2007, sa mohol tento druh, ktorý sa v nej nachádza, vyrušovať. V liste slovenskej vlády sa ďalej uvádza, že ťažba dreva pôsobí rušivo na *Tetrao urogallus* (ďalší druh chránený v tomto CHVÚ) a že ostatné druhy nachádzajúce v CHVÚ, t. j. *Dryocopus martius*, *Picoides tridactylus*, *Bonasa bonasia*, potrebujú odumreté drevo na rozmnožovanie a získavanie potravy. Toto sa nezohľadnilo, keď v apríli 2007 lesohospodárske činnosti boli povolené a uskutočnené.

Keďže tieto citlivé druhy sa nachádzajú v predmetnej oblasti, možno predpokladať, že boli vyrušované a ovplyvňované lesohospodárskymi činnosťami v apríli 2007, ktoré sa v tejto oblasti vykonávali. Komisia zastáva stanovisko, že Slovenská republika tým, že nezabezpečila, aby vtáky neboli vyrušované najmä počas obdobia hniezdenia a odchovu mláďat, ako sa to vyžaduje článkom 5 písm. d) smernice o vtákoch, mohla porušiť ustanovenie príslušného článku.

Posudok Komisie so zreteľom na nÚEV Tatry:

Oblasť, v ktorej prebiehali v apríli 2007 lesohospodárske činnosti, je časťou územia, ktoré Slovenská republika Komisii označila ako nÚEV podľa smernice 92/43. Podľa slovenských orgánov preto toto územie spĺňa kritériá stanovené pre výber území ako ÚEV podľa smernice 92/43. Slovensko musí v dôsledku toho prijať zodpovedajúce ochranné opatrenia na udržanie vlastností daného územia a preto nemôže povoliť zásahy, ktoré môžu predstavovať riziko spočívajúce vo vážnom ohrození ekologických vlastností územia, ako sa vymedzuje týmito kritériami (pozri vec C-244/05 Bund Naturschutz, § 44 a § 46). Z veci Dragaggi (vec C-117/03) vyplýva, že v prípade území oprávnených na označenie ako územia európskeho významu sú členské štáty v zmysle smernice 92/43 povinné prijať ochranné opatrenia, ktoré sú so zreteľom na cieľ ochrany, upravený smernicou, vhodné na zabezpečenie príslušného ekologického záujmu, aký týmto územiám patrí na vnútroštátnej úrovni.

V liste Slovenskej vlády sa v jeho prílohe 7 s názvom „Odborné zdôvodnenie diferencovaného prístupu“ uvádza, že plocha národného parku, ktorá sa navrhuje ponechať bez zásahu po veternej kalamite, ku ktorej došlo v novembri 2004, je územím národného parku predstavujúce biotopy európskeho významu alebo biotopy národného významu alebo biotopy druhov európskeho významu alebo druhov národného významu, ktoré sú pôvodné alebo ľudskou činnosťou málo pozmenené, a cieľom je ochrana prirodzených procesov v tejto oblasti. Podľa slovenských právnych predpisov je pre zásah, ktorý by mohol mať vplyv na biotop európskeho významu alebo ho poškodiť, potrebný súhlas príslušného orgánu ochrany prírody a krajiny. V prílohe 7 k listu slovenskej vlády sa uvádza, že plocha bez zásahu v Tichej doline a Kôprovej doline (súčasť nÚEV Tatry) je preto, že ide tu o prienik najzachovalejších a najvýznamnejších častí biotopov, druhov a častí prírody.

So zreteľom na zjavné riziko zničenia častí územia alebo prinajmenšom jeho reprezentatívnych vlastností počas vykonávania lesohospodárskych činností v apríli 2007, Komisia zastáva stanovisko, že smernica 92/43 v znení výkladu Súdneho dvora bráni Slovenskej republike, aby povolila tento projekt, pretože predstavuje riziko vážneho ohrozenia ekologických vlastností predmetného územia.

V liste slovenskej vlády sa uznáva, že v nÚEV Tatry sa vyskytujú tieto druhy a biotopy: Chránené biotopy: horské rašeliniská (vrchoviská), močiare a slatiny: 7110(*), 7140; lesy: 9140, 9150, 91D0(*), 9410. Chránené druhy: cicavce: *Barbastella barbastellus*, *Myotis bechsteini*, *Lutra lutra*, *Lynx lynx*, *Rhinolophus hipposideros*, *Ursus arctos*(*); obojživelníky: *Bombina variegata*, *Triturus cristatus*. Ďalšie druhy a biotopy sa pravdepodobne vyskytujú v lokalite, ako je opísané v uvedenej kapitole II nazvanej Opis území. Na ochranu týchto druhov mohli mať vplyv lesohospodárske činnosti vykonávané v Tichej doline a Kôprovej doline, ktoré sú časťou nÚEV Tatry.

V liste slovenskej vlády sa uvádza, že akúkoľvek činnosť, ktorá môže mať buď samostatne alebo v kombinácii s inou činnosťou významný vplyv na územie európskeho

významu, je potrebné posúdiť z hľadiska jej možného vplyvu na predmet ochrany územia, ak tak rozhodne príslušný orgán ochrany prírody a krajiny. Tieto zretele sa počas povoľovacieho procesu a lesohospodárskych činností vykonávaných v apríli 2007 nebrali do úvahy a v súvislosti s ochranou druhov a biotopov v danej lokalite sa nevykonalo žiadne posudzovanie. Tieto činnosti zahŕňali odstraňovanie drevnej hmoty a stromov. To mohlo vyrušovať druhy na tomto území a poškodzovať alebo zničiť ich miesta na párenie alebo miesta na oddych. Nebol zabezpečený ochranný režim podľa článku 12 ods. 1 písm. b) a d) smernice o biotopoch.

B. Nízke Tatry

Podľa listu slovenských orgánov z 19. decembra 2006, v CHVÚ Nízke Tatry 12 590 ha (13 % z celkovej plochy) a v nÚEV Tatry 2 090 ha (4,5 % z celkovej plochy) a v nÚEV Kráľovohoľské Nízke Tatry 10 200 ha (28,7 % z celkovej plochy) boli zasiahnuté veternou kalamitou.

Lesohospodári nedodrжали diferencovaný prístup a tento prístup porušili aj orgány ochrany prírody vydávajúce povolenia. Inšpektorát životného prostredia zistil niekoľko prípadov porušenia právnych predpisov a preskúmaval najmenej 5 prípadov. Slovenské orgány potvrdili porušenie zákona týkajúce sa CHVÚ Nízke Tatry, ktoré je uvedené v bodoch 1 a 2 prílohy 10 k listu slovenskej vlády. Slovenská republika by preto mala zabezpečiť kompenzačné opatrenia v prípadoch poškodzovania tohto územia. Komisia vyzýva Slovenskú republiku, aby poskytla informácie o prijatých kompenzačných opatreniach alebo nejakom pláne v prípadoch, ak došlo k poškodeniu biotopov.

Komisia vyzýva Slovenskú republiku, aby poskytla informácie o záveroch a následných krokoch vyšetrovania vykonávaného inšpektorátom životného prostredia vo veci porušenia právnych predpisov, o uplatnených sankciách a prijatých opatreniach na zmiernenie rizík.

V. Naliehavosť veci

Slovenského ministrovi životného prostredia bol zaslaný list generálneho riaditeľa (Ref. ENV DG/PMC D(2007)8445) z 11. mája 2007 s cieľom zastaviť lesohospodárske činnosti. Odpoveď na tento list nebola doteraz doručená.

VI. Záver

Komisia Európskych spoločenstiev zastáva v dôsledku toho názor, že Slovenská republika vykonávaním lesohospodárskych činností nesplnila svoje povinnosti podľa smernice 79/409/EHS o ochrane voľne žijúceho vtáctva a smernice 92/43/EHS o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín, v znení výkladu obsiahnutého v judikatúre Súdneho dvora, menovite článku 4 ods. 1 – 4 a článku 5 písm. d) smernice 79/409/EHS a článku 6 ods. 2 a článku 12 ods. 1 písm. b) a d) smernice 92/43/EHS.

Komisia vyzýva v súlade s článkom 226 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva Vašu vládu, aby do dvoch mesiacov od prijatia tohto listu predložila svoje pripomienky k prv uvedenému.

Podľa toho istého článku môže Komisia po preskúmaní týchto pripomienok, alebo ak sa v predpísanej lehote nepredložia žiadne pripomienky, podľa potreby vydať odôvodnené stanovisko.

Pán minister, prijmite láskavo prejav našej hlbkej úcty.

Za Komisiu
Stavros DIMAS
člen Komisie

